

12. 09. 2016

1(3)

YDINTURVALLISUUS-
NEUVOTTELUKUNTA

LAUSUNTO

9.9.2016

Säteilyturvakeskus

Lausunto Säteilyturvakeskuksen Loviisan ydinvoimalaitosta koskevasta määräaikaisesta turvallisuusarvioinnista

Viitaten Säteilyturvakeskuksen (STUK) lausuntopyyntöön dnro 5/A42213/2015, 9.9.2016 Ydinturvallisuusneuvottelukunta (YTN) esittää seuraavan lausunnon Säteilyturvakeskuksen tekemästä määräaikaisesta turvallisuusarvioinnista (PSR2015) koskien Fortum Power and Heat Oy:n Loviisan ydinvoimalaitosta. YTN:n lausunnossa käsitellään sekä määräaikaista turvallisuusarviointia koskevaa päätösluonnoksesta 19.7.2016” että sen liitteitä ja esittelymuistiota.

Neuvottelukuntaa koskevan asetuksen 2 §:n kohdan 2 mukaisesti STUK on pyytänyt neuvottelukuntaa antamaan lausuntonsa turvallisuusarvioinnista ja kiinnittämään erityistä huomiota siihen, ovatko

- turvallisuutta koskevat määräykset, vaatimukset ja tavoitteet käytön jatkamisen kannalta riittävän ajantasaisia
- turvallisuus sekä turva- ja valmiusjärjestelyt ja ydinmateriaalivalvonta arvioitu riittävän kattavasti ja riittävää asiantuntemusta käyttäen
- arvioinnin tulokset hyväksyttäviä.

Lisäksi STUK on toivonut neuvottelukunnan esittävän lausunnossaan myös muut mahdolliset turvallisuusarviointia koskevat näkökohdat, jotka keskuksen tulisi neuvottelukunnan mielestä ottaa huomioon päätöksessään.

Ydinenergia- ja säteilylainsäädännöt ovat perustana ydinenergian käytölle ja turvallisuusvalvonnalle. Näitä säädöksiä on viime vuosina ajanmukaistettu ja täydennetty vastaamaan ajankohtaisia käytännön vaatimuksia. Säteilyturvakeskuksen tehtävänä on asettaa ydinenergiain mukaisen turvallisuustason toteuttamista koskevat yksityiskohtaiset turvallisuusvaatimukset (YVL-ohjeet), jotka on viime vuosina perusteellisesti uudistettu ja ohjekohtaisesti on tehty arviot, miten nykyisin käytössä olevat ydinvoimalaitosyksiköt täyttävät uudistetut turvallisuusvaatimukset. Lisäksi vuoden 2016 alusta lähtien ovat olleet voimassa STUKin yleiset turvallisuusmääräykset koskien ydinlaitosten turvallisuutta, valmiusjärjestelyjä, turvajärjestelyjä sekä ydinjätehuoltoa ja ydinjätteiden loppusijoitusta. Loviisan ydinvoimalaitosta koskeva aineisto on kuitenkin toimitettu käytettäväksi määräaikaisessa viranomaisarvioinnissa ennen näiden yleisten turvallisuusvaatimusten astumista virallisesti voimaan. Vastaavan tasoista sitovaa säännöstöä on kuitenkin ollut voimassa valtioneuvoston asetusten muodossa, ja Fortum on perustanut oman turvallisuusarviointinsa sen laadinnan aikana voimassa olleisiin valtioneuvoston asetuksiin. Tämän vuoksi määräaikaisen turvallisuusarvioinnin viranomaiskäsitely on perustunut yksityiskohtaisiin turvallisuusvaatimuksiin, erityisesti YVL-ohjeisiin.

Neuvottelukunta toteaa käsityksensä suomalaisen ydinturvallisuutta koskevan säännösten olevan asianmukainen ydinenergialain 6 §:n tarkoittaman turvallisuuden varmistamiseksi. Turvallisuus sekä turva- ja valmiusjärjestelyt ja ydinmateriaalivalvonta on arvioitu riittävän kattavasti ja riittävää asiantuntemusta käyttäen.

Aiempiä valtioneuvoston asetuksina julkaistuja yleisiä turvallisuusvaatimuksia on uudistettu kaksi kertaa edellisen Loviisan määräaikaisen turvallisuusarvioinnin jälkeen. Neuvottelukunta ehdottaa, että STUK laatii sitovat määräyksensä niin, että niiden lähtökohtana on pysyä voimassa vähintään tyypillisen turvallisuusarvioinnin tarkastelujakson ja/tai tyypillisen ydinvoimalaitoksen rakentamisprojektin ajan (kymmenen vuotta).

Määräaikaisen turvallisuusarvion päätöksen sekä sen liitteiden pääotsikoinnissa on selkeytettävä, että kyse on nimenomaan Säteilyturvakeskuksen laatimasta Loviisan ydinvoimalaitosta koskevasta määräaikaisesta turvallisuusarviosta.

Määräaikaiseen turvallisuusarviointiin PSR2015 liittyvän päätöksen viimeisessä kappaleessa viitataan kehityskohteisiin. Käytetty terminologia viittaa siihen että ne eivät olisi STUKin vaatimuksia. Jotkin niistä mitä ilmeisemmin kuitenkin ovat luonteeltaan vaatimuksia.

Määräaikaisen turvallisuusarvion liitteeseen 1 on koottuna pääosin STUKin yleisten turvallisuusmääräysten sekä ydinenergialain mukaisesti aihepiireittäin jaoteltuna määräaikaisen turvallisuusarvion yhteydessä muodostettuja johtopäätöksiä. Johtopäätösten esittämistä ei ole kuitenkaan liitteessä 1 tehty systemaattisella tavalla. Muutamasta luvusta puuttuu johtopäätös kokonaan. Useimmiten johtopäätös esitetään kunkin luvun lopussa erillisenä lauseena, joissakin tapauksissa johtopäätöksiä esitetään luvun sisällä. Joissakin luvuissa on otsikoitu Yhteenveto-kappale jonka sisällä on johtopäätös, joissakin erillinen Johtopäätös-kappale on esitetty osaluvuittain. Neuvottelukunta suosittelee johtopäätösten esittämistä mahdollisimman selkeästi jaoteltuna, esimerkiksi siihen tapaan osaluvuittain kuin on menetelty luvussa 9 (ydinjätehuolto).

Liitteessä 2 mainitaan yleisellä tasolla lopullisen turvallisuusselosteen osalta esitetyt toimenpiteet, mutta ei kuvailla suunniteltuja toimenpiteitä eikä viitata niitä koskeviin STUKin päätöksiin. Ympäristön säteilyvalvontaohjelman kehittämisen osalta kuvausta voisi täydentää mainitsemalla yleisluontoisesti tavoiteltu tilanne vuoden 2016 jälkeen. Liitteen johtopäätöksissä kohdassa 16 mainitaan useita toimenpiteitä, joita ei ole kuvattu aiemmissä kohdissa. Liitteessä 2 esitetyssä johtopäätöksessä mainitaan, että YEA 36 §:n mukaiset asiakirjat ovat turvallisuusarvioinnin kannalta ajantasaisia ja riittäviä ottaen huomioon Fortunin esittämät toimenpiteet. Tämä viittaa siihen, että STUKin päätöksissä YEA 36 § mukaisista asiakirjoista ei ole esitetty merkittäviä lisävaatimuksia.

Neuvottelukunnan näkemyksen mukaan ydinturvallisuuteen sekä turva- ja valmiusjärjestelyihin, ydinmateriaalivalvontaan ja ydinjätehuoltoon liittyviä näkökohtia on

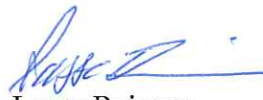
arvioitu riittävän kattavasti ja riittävää asiantuntemusta käyttäen. Neuvottelukunta katsoo, että arvioinnin tulokset ovat hyväksyttäviä.

Tähän lausuntoon liittyen neuvottelukunta on toimittanut turvallisuusarvion (PSR2015) valmistelusta STUKissa vastaavalle henkilölle teknisiä yksityiskohtia koskevia kommentteja määräaikaista turvallisuusarviointia koskevaan päätökseen ja sen liitteisiin 1 ja 2 sekä STUKin esittelymuistioon.

Seppo Vuori

Neuvottelukunnan puheenjohtaja

Lasse Reiman

Neuvottelukunnan jäsen

Tiedoksi

Ydinturvallisuusneuvottelukunnan jäsenet